

19

LA REBEL·LIÓ DE LES DONES I ALTRES CONTES

Vicent Fausto i Manzano

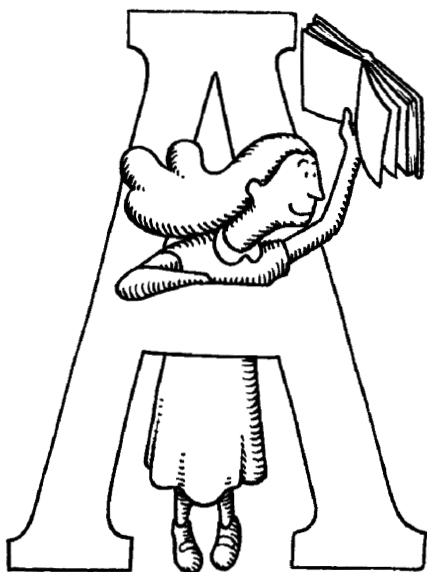
Il·lustracions de Pablo Lacruz

TÀNDEM

II PREMI VILA DE PATERNA DE NARRATIVA INFANTIL
VICENTA FERRER ESCRIVÀ 2003

La rebel·lió de les dones

NTIGAMENT no hi havia escoles. Fa molts anys d'això, els únics que aprenien a llegir i a escriure eren els fills dels reis i de la gent molt rica. Els mestres anaven als castells i als palaus i els ensenyaven. Cada mestre tenia pocs alumnes. A vegades, només un.

Els qui volien ser capellans, frares o monges també tenien les seues escoles particulars. Allí aprenien a llegir i a escriure i totes aquelles

coses que havien de necessitar en la seua vida religiosa.

Els altres xiquets, els qui no anaven mai a escola, eren tota la vida uns analfabets. De menuts estaven a casa amb la seua mare. Ben prompte, havien d'ajudar els de casa en tot allò que podien, sobretot en les feines del camp. Quan ja tenien dotze o tretze anys, anaven ja cada dia al camp amb el seu pare, o entraven a un taller on aprenien un ofici: teixidor, ferrer, fuster, etc. Les xiquetes no aprenien cap ofici i havien d'ajudar els pares en allò que calia, tant a casa com al camp.

Al cap del temps, els qui manaven van decidir fer escoles a tots els pobles perquè hi pogueren anar tots els xiquets. Van fer els edificis corresponents, amb una campana a la porta per a indicar l'hora d'entrada, i van llogar els mestres necessaris.

Quan l'escola de Vila-real va estar a punt, l'alcalde va manar a l'algutzir que fera un pregó per tots els cantons del poble. El pregoner, després de tocar llargament la seua trompeta daurada, a fi que tot el món li parara atenció, va dir ben fort:

—Per ordre del senyor alcalde, es fa saber que a partir de demà, tots els xiquets que tinguen entre set i dotze anys d'edat, hauran d'acudir cada dia obligatòriament a l'escola. Si es veu algun xiquet pel carrer, sense anar a escola, el seu pare serà castigat amb una multa.

Tots els qui van sentir el pregó, sobretot els xiquets, van quedar encuriosits per la notícia. Què devia ser allò de l'escola?

El pregó de l'alcalde va tenir efecte. L'endemà, una cinquantena de xiquets estava a la porta del col·legi, esperant que tocara la campana d'entrada. Tothom anava amb els cabells ben pentinats per la seua mare, la cara rentada i la camisa nova.

Es veu que no els va anar malament el primer dia de la nova experiència. L'endemà, molts es van despertar ben de matí i van preguntar a sa mare:

—Mare, ja és hora d'anar a escola?

Els escolars vila-realencs estaven contents de veritat. Cada vegada els agradava més.

Un dia de tants, Maria, una xiqueta de 10 anys, va preguntar al seu germà:

—I a l'escola, què feu?

—Moltes coses, tu. Ens expliquen històries, llegim, escrivim, dibuixem, pintem, cantem, juguem... Fem moltes coses. No parem mai. A mi, el matí i la vesprada se'm passen en un bufit.

—Com m'agradaria anar-hi! Tot el dia a casa estic molt avorrida.

—Allò és millor. Hi ha un moment cap a mitjan matí, que eixim fora i ens deixen fer el que volem. Allí estem tots els xiquets del poble. Cadascú juga a allò que vol.

—Quina sort! Jo, en canvi, passe el dia ajudant la mare: llavant roba, escurant, cosint, netejant, portant aigua del pou... I el pitjor és que moltes vegades se m'emporta el pare al camp. I tant si fa fred com si fa calor, has de plegar garrofes, collir olives, carregar el carro, segar herba per als conills...

—Això també ho havia de fer jo abans, quan no hi havia escola.

—Tu, en canvi, estàs ben descansat, tot el dia amb els amics i aprenent coses i més coses. Això no s'hi val! Hauria d'haver-hi una escola per a les xiquetes. Per què no en tenim?

—Jo què sé! Es veu que a les dones no us cal anar a escola.

—Per què?

—Perquè ja l'haurien feta, dona.

—Que la facen!

—Per què no ho demaneu?

—Sí que ho faré, sí!

Maria va parlar amb la seua mare:

—Mare, vull anar a escola.

—Bé que saps que no hi ha escola de xiquetes.

—Tampoc no n'hi havia de xiquets i bé que la van fer.

—A més, perquè vols anar a escola?

—Perquè vull aprendre a llegir i a escriure històries, versos i cançons. Perquè vull aprendre a comptar i que ningú no m'enganye. I perquè vull dibuixar, i pintar i cosir... Et sembla poc?

—A les dones no ens calen aqueixes coses. Ja t'ensenyaré jo tot el que necessites: fer pastes, cuinar, netejar, llavar, cosir... Jo no he anat mai a escola i les sé fer d'allò més bé.

—I els xiquets, per què hi van?

—Per què són homes.

—I quina diferència hi ha entre un home i una dona?

—Que les dones són més dèbils i no poden fer les mateixes coses que els homes.

—No? I les que llauren els camps, què? I les que seguen? I les que carreguen carros amb llenya o pedres? I les que pasturen? Què em dius?

—Mira, filla. No tens raó. La feina de les dones és cosir, cuinar...

Maria la va tallar en sec i va preguntar:

—I si cosir és feina de dones, per què hi ha sastres?

—Mira, no m'emboliques.

—I si cuinar és feina de dones, per què els reis i els grans senyors tenen cuiners?

—A mi què em contes!

—Si llegir i escriure només és cosa d'homes, per què hi ha santes que van escriure llibres?

—Et poses com et poses, jo no he vist mai una dona que siga metgessa, alcaldessa, capellà, notari o una cosa per l'estil.

—Si no els deixen anar a escola, com poden ser-ho?

—T'imagines una dona metge? T'imagines una dona alcalde? Vinga, filla meua, no em faces riure!

—I per què no? Dia vindrà que les dones tindran els mateixos oficis que els homes. Saps per què? Perquè tots som persones!

—Quines pensades que tens, Maria! Saps què et dic? Pela les cebes, que arribarà l'hora de sopar i no haurem fet res de res.

Mentre anava amanint el sopar, la mare de Maria es va quedar cavil·losa recordant la conversa que acabava de tenir amb la seua filla.

D'on devia haver tret la xiqueta aquelles idees? El món sempre havia estat així. Per què volia canviar-lo?

Per més voltes que li pegava, sempre arribava a la mateixa conclusió: tots els qui tenien càrrecs de govern o importants eren homes. Veges tu, si no!

Vejam, pensava. Homes són l'alcalde i els regidors de l'Ajuntament; homes són el rector i els capellans de la parròquia; com també són homes el notari, el mestre, el metge, el manescal i l'apotecari. Què fan les dones, mentrestant? Les dones sempre estan a casa i ajudant els homes, bé siguen els pares, els marits o els germans.

L'endemà, com cada dia, Maria va eixir una estona al carrer a jugar amb les amigues. En aquella ocasió no hi van haver jocs que valgueren. Les va reunir en una placeta i els va contar tota la conversa que el dia abans havia tingut amb la seua mare.

—Tens tota la raó del món -va dir una amiga.

—És clar que sí! -va afegir una altra—. Per què ells sí, i nosaltres no?

Totes les xiquetes van coincidir amb Maria. Allò de no poder anar a escola era una injustícia. Caldria arreglar-ho de la manera que fora. Van decidir que demanarien als seus pares que anaren a parlar amb l'alcalde.

Cap pare no ho va fer. Més d'un es va enfadar i tot en sentir la petició de la seua filla:

—I tu, què t'has cregut? Vols que es riguen de mi? —va dir el pare de Maria—. Fes el favor de no parlar més d'això. Hala, ves amb el cànter a portar aigua de la font i deixa't de romanços.

El pare d'una altra va dir a la seua filla:

—Això no m'ho esperava de tu. Als dotze anys d'edat, quan ja quasi estàs feta una dona, vols que faça el ridícul. Saps què em dirien l'alcalde i els regidors? Que la meua filla està destorbada del cap i jo, encara més.

I així, un per un, tots els pares es van negar a fer cas de la petició de les seues filles. Ningú no va voler fer el primer pas. N'hi havia qui va estar a punt d'amollar una bescollada a la filla.

—Si no fora perquè eres una xiqueta, t'estampava tota la mà sobre la cara. A tu et falta un bull o què? On s'ha vist que les dones vagen a escola? Prou feina tenen a portar la casa i atendre l'home i els fills. Hala, deixem-ho córrer i que no se'n parle més.

Totes les converses van ser inútils. Els pares, acostumats a manar sempre el que havien de fer les dones de les seues cases, no comprenien per què ara elles volien ser igual que els homes.

Allò no tenia solució. Maria i les seues amigues estaven a la placeta dels seus jocs lamentant-se i sense parar de donar-li voltes al cap.

—Caldrà fer alguna cosa —va dir Maria.

—Alguna cosa caldria fer —va dir una altra.

—Sí, però quina?

—Jo què sé, xiqueta!

—De veure com de capsots que són els homes, no tinc ni ganes de menjar.

A Maria, se li van il·luminar els ulls.

—Menjar, dius? Menjar?

—Sí. Que t'ha fet gràcia?

—Més que gràcia!

—On està la gràcia?

—Mireu. Veritat que els nostres pares ens estimen molt?

—Això ja ho sabíem —va dir la major—. Quina gràcia li trobes?

—Espera, xica. Ara pense que si no ens deixen anar a escola és perquè creuen que, no deixant-nos anar-hi, ho fan ben fet. Si ells cregueren que és bo, voldrien que hi anàrem.

—Mira, tu. I què?

—Espera, dona. Veritat que com que ens estimen molt no volen que estiguem malaltes?

—Bé. I què?

—Doncs que, si caiem malaltes, com que ens estimen molt, aniran a parlar amb l'alcalde i podrem anar a escola.

—I com es fa això de caure malaltes?

—Molt fàcil! D'ara endavant, que cap xiqueta no mengi i que no isca de casa.

—Quant de temps?

—Tot el que calga!

—Això no pot ser! Ens quedarem dèbils i sense forces...

—Ens ficarem al llit.

—Ens morirem de fam, si no mengem!

—Tu què creus? Que ton pare et deixarà morir? No hem quedat que els pares estimen molt les seues filles? Ja buscaran el remei, ja!

—És veritat! És una bona solució.

—O ara o mai. Demostrem als homes que les dones no ens mamem el dit.

—Com? —va dir la més menuda.

—Vol dir que no som faves. Que som tan intel·ligents com ells —li va aclarir la germana.

Un moment —va dir la major—. Jo conec el meu pare molt bé. Si li dic que no mengi perquè vull anar a escola, em curarà assotant-me les anques amb l'espardenya.

Maria encara va dir:

—No digueu que no mengem perquè volem anar a escola. Hem de posar la cara molt trista i dir que no tenim gana de menjar. Enteses?

—Enteses!!! —van dir totes a una.

A partir d'aquell moment van posar en marxa el seu pla. Cadascuna, a sa casa, va posar cara trista i de malalta.

Venia l'hora d'esmorzar i feien mala cara, i deien que no tenien gana. Al dinar tampoc no tastaven res. Amb l'excusa del mal de cap, se n'anaven al llit. A l'hora de sopar, ni s'alçaven.

Els pares i les mares no se'n van preocupar massa. Van pensar que allò devia ser una indigestió que es curaria en un parell de dies. Algunes mares els van fer a les seues filles tasques de poliol o d'altres herbes remeieres.

Va arribar el segon dia i les xiquetes del poble van seguir endavant amb el seu pla. La panxa ja els feia música, de tanta fam com tenien. Algunes de més espavilades es van emportar una fogassa de pa al llit. Unes altres, la fruita que podien agafar. Unes i altres, quan els pares no ho veien, treien el menjar de l'amagatall i se'l menjaven.

Va arribar el tercer dia i allò no tenia traça d'arreglar-se. Quan les mares es van assabentar que totes les xiquetes del poble estaven malaltes, ho van veure clar:

—Açò és una passa. Sí, sí, una passa! —va dir una mare.

—I això què és? —va dir el seu fill.

—Això és una malaltia que ataca molta gent alhora. Et recordes que l'any passat us vau constipar la majoria dels xiquets del poble?

—Però com és que aquesta passa només ataca les xiquetes? —va dir el pare. Per què els xiquets estan sans com uns peixos?

—Jo què sé, home! Si ho sabera seria metge.

—Tu ho acabes de dir. Açò és cosa de metges. Cridem el doctor i que vinga a veure la xiqueta.

I el doctor va haver d'anar casa per casa i visitar xiqueta per xiqueta. A totes els feia la mateixa pregunta:

—Què et fa mal, filla?

I la xiqueta, amb una cara més trista que la Mare de Déu dels Dolors, responia:

—No em fa mal res, doctor. Estic molt bé.

—I per què no menges?

—Perquè no tinc gana.

—I per què no tens gana?

—Jo què sé! No veu que les dones no estudiem i quasi no sabem res?

—No sé!, no sé!

A cadascuna li mirava la llengua, li auscultava el pit i l'esquena, li premia la panxa amb els dits i li mirava les ninetes dels ulls. No trobava res. No sabia per on tirar. Que dimonis els devia passar a aquelles xiquetes?

Va decidir consultar amb un metge molt vellet que havia estat el seu professor. Després de contar-li el cas, l'ancià metge es va fer acompanyar per tal de visitar les xiquetes. Tot el món esperava ansiós el seu diagnòstic.

Quan portava visitades tres malaltes, va dir al metge del poble:

—Ja en tinc prou. Anem al teu consultori.

Una vegada arribats, el metge va voler saber què havia tret en clar el seu professor.

—Mira, fill. L'exploració que has fet a les xiquetes està molt bé.

—Gràcies, doctor.

—Però això no és tot.

—Què m'ha faltat?

—Explorar els llits!

—Com diu?

—Els tres llits tenien molles de pa! Això vol dir que aquelles xiquetes menjaven, si més no, pa.

El metge jove es va quedar amb la sensació que les xiquetes li l'havien jugada. El vell va prosseguir:

—És més, en un llit hi havia pinyols de poma i de pera. Això prova que la malalta també ha menjat fruita.

—Com ens han enganyat!

—Més encara, fill! Tu, quan els prems la panxa, els alces la roba?

—És clar que sí! I vosté?

—Jo també. Només que a la tercera xiqueta li he vist una panxa molt estranya. Sense alçar el llençol del llit ni la roba de la xiqueta, he anat directe a prémer-li la panxa. Saps què he premut?

—La panxa, no?

—I tant que no! Mitja fogassa de pa. Segur que pesava més de mig quilo! Per això t'he dit que ja en tenia prou i he deixat de fer més visites.

—Mare de Déu! Quin canyaret que han armat les xiquetes d'aquest poble! Quan ho sàpien els pares, les mataran!

El vell metge que, a més d'home sabut i ple de ciència, era una bona persona, va dir:

—Els pares, no cal que ho sàpien.

—Però les xiquetes no poden estar-se tota la vida al llit!

—Hem de buscar una solució.

—Quina?

—La primera és saber perquè es comporten així. Alguna raó deuen tenir.

Van anar casa per casa i, després de fer eixir els pares de l'habitació, van fer veure a les xiquetes que sabien el seu engany. Aquestes, en veure's descobertes, ploraven, tement el càstig dels seus pares. Tanmateix, cap no volia dir per què havia fingit la malaltia.

Per fi van arribar a casa de Maria. La xiqueta, en veure aquell home tan bo i comprensiu, li ho va contar tot. El vell va somriure i va quedar callat.

Maria esperava que aquell home diguera alguna cosa. Li estranyava que no s'enfadara amb les malaltes. Tanmateix, li hauria agradat que diguera alguna cosa. El seu silenci li parei-

xia més llarg que una quaresma. Tota ella era una angoixa. L'home reia lleugerament.

—Què, senyor metge? Ara a esperar que ens castiguen, no?

—No, filla. Això de voler anar a escola no mereix cap càstig, ans al contrari, un premi. Si totes les persones tingueren les ganes que vosaltres teniu d'anar a escola, el món tindria més cultura i les coses anirien millor. Deixeu-me a mi, que ja parlaré amb els vostres pares.

Aquell mateix dia a la nit, el vell metge va reunir els pares i les mares de totes les malaltes al saló de l'Ajuntament i va dir:

—Senyores i senyors. Les vostres filles estan malaltes. Bé que ho sabeu. Però la seua malaltia no és una malaltia del cos, ni hi ha cap apotecari que pugua fer la medecina.

Els pares van posar mala cara. Quina devia ser aquella malaltia que no era del cos?

—Vol dir que estan tocades del perol? —va dir un pare tot esglaiat.

—No, senyor meu. Del perol, com diu vosté, estan millor que mai. És més: els assegure que són unes xiquetes intel·ligents i espavilades, capaces de fer allò que fa un xic.

—Aquest home s'ha fet vell i diu coses rares —va dir un al veí de cadira.

—Espera a veure com acaba la cosa. Quan ha acabat de visitar les xiquetes, totes estaven una miqueta millor. Jo li tinc confiança.

—Bé —va seguir el metge—. Les seues filles estan malaltes de l'ànima.

—Han fet algun pecat gros? —va dir un pare.

—Senyor meu, les malalties de l'ànima no són els pecats. Una ànima pot estar malalta quan la tristor, la desil·lusió, la melangia, la desesperança, la soledat, o qualsevol altre sentiment dolent, l'ofeguen i no la deixen viure.

—Quin és el remei, doctor? Quina recepta els pensa fer?

—Ja els he dit que no és un mal del cos, sinó de l'ànima. I les receptes de l'ànima no les fa l'apotecari, sinó les persones que ens estimen. Parlen amb les seues filles. Escolten-les i trobaran la solució.

Els oients es van quedar molt estranyats. D'una banda, estaven meravellats de la dolçor de les paraules del metge. De l'altra, no estaven segurs de curar les filles amb la solució que els havia proposat.

Aquella mateixa nit, cada pare, la conversa que van mantenir va ser molt semblant en totes les cases.

A casa de Maria la cosa va anar així:

—Com estàs, filla?

—Una miqueta millor, pare.

—Vols menjar una miqueta?

—No tinc gana, pare.

—I de què tindries ganes, filla meua?

—No ho sé, pare.

—Segur que tens ganes d'alguna cosa.

—De veritat que no, pare.

—De veritat?

—De veritat, pare!

El pare, en veure que la recepta del metge no funcionava, començava a desesperar-se. La mare, que era més comprensiva i es coneixia la filla millor que el pare, deia:

—Sí, filla meua. Segur que et faria il·lusió alguna cosa.

—No, mare.

—Pensa, filla, pensa. Quina cosa et faria més il·lusió?

—És que no és una cosa de menjar, mare.

—Tant li fa. Diques quina cosa és.

—No sé si dir-ho o no, mare.

El pare anava perdent la paciència i seguia desesperant-se. Allò li resultava pesat i fatigós. Senyor, quina creu que m'ha caigut damunt!, pensava segurament.

—Vejam, filla del meu cor —intervenia el pare—. Demana'm allò que vulgues. D'acord? Encara que no siga menjar. Tant em dona. Si vols la Lluna, demana la Lluna. Però demana-la ja d'una vegada, filla. Tot siga per la teua salut.

—De veritat, pare?

—De veritat!

—De veritat de la bona?

—Ja tornem? Ai, Mare de Déu! A mi em passarà alguna cosa. Vinga, obri la boca i parla!

—Voldria...

—Sí!

—Deixe'm parlar, home.

—Perdona, filla. Callaré com un mut.

—Voldria que anara a parlar amb l'alcalde...

El pare va començar a comprendre les coses.

—Per demanar-li que faça una altra escola?

—Això mateix.

—Per a les xiquetes, no?

—Sí, senyor.

—Com la dels xiquets, veritat?

—Igualeta!

—I tu hi aniràs, no?

—Això mateix.

—I et curaràs?

—Segur.

—Ja tenim dona! —va exclamar el pare—. I va respirar profundament. No va voler fer cap comentari més. Al cap i a la fi, ja la tenia curada.

Com que era home de paraula, estava disposat a fer cas de la petició de la seua filla. Allò de parlar amb l'alcalde no li costava gens i no tenia cap importància. Estava segur que els qui manaven no farien cas de les xiquetes i, per tant, no farien cap escola. Ell, en canvi, hauria complit la seua promesa.

Com que en totes les cases havia passat, si fa no fa, la mateixa història, els pares van passar a complir la promesa. L'endemà ja te'ls veies tots a la Casa de la Vila fent-li saber a l'alcalde la petició de les seues filles.

—Us heu tornat bojós o què? —va dir l'alcalde.

—Jo només estic complint una promesa —va dir un.

—I jo! —s'hi va afegir un altre.

I, així, quasi tots anaven defensant-se, com si tingueren vergonya de donar suport a la petició de les seues filles.

—Jo, no! —va dir el pare de Maria—. Per què no ha d'haver-hi escola de xiquetes?

—Perquè no n'hi ha a cap lloc!

I va amollar una llista de pobles que no en tenien.

—Acabes de dir poblets que no tenen diners per a fer una escola i no en tenen, de xiquets ni de xiquetes. Jo te'n diré de molts altres que sí que en tenen. Escolta...

I li'n va dir més de quinze. L'alcalde no sabia per on eixir. A la fi, va amollar:

—I perquè volen les dones una escola? Que no en tenen prou amb les feines de casa? Pareix com si els faltara un bull. Mai no podran ser com els homes. Si tingueren una miqueta de coneixement, ni pensarien en aquestes coses.

Els regidors municipals van aplaudir fervorosament les paraules del seu alcalde. Aquest, agraït per l'ovació que li dedicaven, va acabar ordenant:

—Hala, aneu-vos-en! S'ha acabat la reunió.

I se'n van haver de tornar a casa. Ho van contar tot a les seues dones, sobretot aquelles paraules tan fortes: "Que no en tenen prou amb les feines de casa? Pareix com si els faltara un bull. Mai no podran ser com els homes. Si tingueren una miqueta de coneixement, ni pensarien en aquestes coses".

A les dones, no els van fer gens ni miqueta de gràcia les paraules de l'alcalde. Algunes es van enfurismar com si els

hagueren tret un ull, sobretot les dones dels regidors. La dona de l'alcalde, no. L'alcalde era solter i, per tant, no tenia esposa.

Al poble, sobretot entre les dones, no es parlava d'altra cosa. Al cap de pocs dies, una vesprada que van anar a agranar l'església, una de les dones va traure la conversa:

—Què us han paregut les paraules de l'alcalde?

—Jo en faria una de ben grossa —va dir la mare de Maria.

—Ja se la mereixen, ja —va dir una altra.

—Jo faré el que siga. Què proposes? —va dir una tercera.

—Sabeu què us dic? Des d'avui no pense agranar més.

Que agranen els homes, ja que són tan sabuts.

En aquell moment va entrar el rector de la parròquia i es va estranyar de veure que les dones només parlaven i no agravenen.

—Què us passa, xiques? Que no teniu ganes de treballar?

La mare de Maria va ser la primera a respondre:

—Mossén Joaquim, no sé què tinc, però no em trobe gens bé. Ací té la granera. Vaja fent i quan acabe un costat comence per l'altre.

I li va deixar la granera a les mans. El capellà no sabia què dir ni en va tenir temps.

Una altra dona va fer de manera semblant i, mentre li donava la seua granera, li deia:

—Tampoc jo no em trobe bé. Les estovalles de l'altar, ja les llavarà vosté.

—Recorde's de fregar bé el terra —va dir una altra.

—I de llevar la pols als sants —una altra.

—I de llevar les teranyines — una altra.

I així, una per una, totes les dones, amb l'excusa que no es trobaven bé, van deixar plantat el capellà amb més de trenta graneres, que no sabia com sostenir-les. El rector es va fer roig com un perdigot i va exclamar:

—Açò deu ser cosa del dimoni!

Ací no es va acabar tot. Arribades que foren a les seues cases, se'n van anar directes al llit.

Aquella nit les dones no van fer cap sopar. Els homes deien a les filles:

—Fes-me'l tu, filla meua. Ja veus com està de malalta la mare.

—Per això mateix, pare, no li'l podré fer. No veu que he de cuidar-la?

L'endemà, quan els homes pensaven que a les seues esposes els devia haver passat la indisposició, no se'n va alçar ni una del llit. Molts ni van esmorzar. Uns altres es van conformar amb un grapat d'olives o un tros de pa. Tampoc no hi hagué dinar, ni berenar, ni sopar.

Passaven els dies i aquella situació era molt pesada per als homes. Les seues dones no en feien ni brot. En les cases del poble no es cuinava, ni es llavava la roba, ni es cosia una peça, ni es netejava res. Les dones estaven al llit i les filles estaven tenint cura de les mares. La brutícia i el desordre s'apoderava de les cases.

En tots aquells dies els homes no van pensar ni de cridar el metge. A la fi, un hi va caure:

—I si cridàrem el metge?

Un altre va dir:

—I si tingueren malalta l'ànima? Recordeu el cas que va passar amb les xiquetes?

De seguida ho van comprendre tot. Aquella situació els tenia ben fartets i estaven disposats a resoldre-la com més prompte millor. Tots els afectats se'n van anar en comitiva a l'Ajuntament:

—Escolta, alcalde. Ja està bé. Has ofés totes les dones del poble. Si tingueres dona i filles no diries les paraules sense suc que vas dir. Atén la petició de les nostres filles.